

Kaupunginvaltuuston kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuusto 28.10.2024 § 81
1061/00.01.02/2024

Päätösehdotus Puheenjohtaja
Kaupunginvaltuusto merkitsee valtuustoaloitteet tiedoksi ja lähettää aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös Kaupunginvaltuusto merkitsee valtuustoaloitteet tiedoksi ja lähettää aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Esitys **Valtuustoaloite 23.9.2024**
Kaisa Kantele, kaupunginvaltuutettu (vihr.)
Adam Al-Sawad (vas.)
Tanja Airaksinen (sd.)

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä

Ilmastokriisi ja luontokato ovat suurimpia uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Kuopion tavoitteena on vähentää kasvihuonepäästöjä vähintään 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä 2007 tasosta, mikä laskelmien mukaan edellyttää 542 kt CO₂-ekv. ilman teollisuutta, teollisuus mukana 663 kt CO₂-ekv. Ohjelmassa myös annetaan lupaus ilmastovaikutusten huomioimisesta hankintaratkaisuja tehtäessä. (Viksu Kuopio 2035.)

Yksi merkittävistä ilmastopäästöjen aiheuttajista on ruoantuotanto. Ilmastopäästöjen lisäksi ruoantuotannon tavoilla on vaikutuksia luontokatoon, eläinten hyvinvointiin sekä Itämeren ja muiden vesistöjen rehevöitymiseen. Kaikkia näitä vaikutuksia voidaan pienentää puolittamalla eläinperäisten tuotteiden osuus kaupungin julkisissa hankinnoissa. Ensimmäisenä kaupunkina Suomessa Tampere on selvittänyt kaupungin toimintojen luontojalanjäljen. Jyväskylän yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan suurin luontojalanjälki syntyy elintarvikehankinnoista ja tästä luontojalanjäljestä yli 60 prosenttia syntyy eläinperäisistä tuotteista. Jalanjälkeä voi pienentää vaihtamalla liha- ja maitotuotteita kasvispohjaisiin tuotteisiin. 1

Kasvispohjaisempi ruokavalio on hyväksi niin ilmastolle 2, eläimille, luonnolle 3 kuin myös Itämerelle

4. Lisäksi kasvispainotteisempi ruokavalio edistää tutkitusti terveyttä. Helsingin yliopiston tuore tutkimus osoittaa, että suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisi kertaa enemmän punaista lihaa kuin olisi terveydelle ja maapallon kantokyvylle hyväksi, kun vertailukohdaksi otetaan planetaarinen ruokavalio 5. Korvaamalla eläinperäisiä tuotteita kotimaisilla

kasviproteiinituotteilla edistetään myös kestävästä kotimaista maataloustuotantoa. Terveystieteiden näkökulmasta suomalaisten pitäisi siis vähentää lihansyöntiä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kuopio asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden kulutuksen ja hankintojen puolituksen vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan. Näin edistetään kuntalaisten terveyttä ja ehkäistään luontokatoa, ilmastonmuutosta sekä vesistöjen rehevöitymistä.

1 Tampereen hiili- ja luontojalanjäljet on laskettu: elintarvikehankinnoilla suurin luontojalanjälki. 18.1.2024:

<https://www.tampere.fi/ajankohtaista/2024/01/18/tampereen-hiili-ja-luontojalanjaljet-on-laskettu>

2 Saarinen, M., Kaljonen, M., Niemi, J., Antikainen, R., Hakala, K., Hartikainen, H., Heikkinen, J., Katri, J., Lehtonen, H., Mattila, T., Nisonen, S., Ketoja, E., Knuutila, M., Regina, K., Rikkinen, P., Jyri, S. & Varho, V. (2019)

Ruokavaliomuutoksen vaikutukset ja muutosta tukevat politiikkayhdistelmät: Ruokaminimi-hankkeen loppuraportti. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2019:47. Valtioneuvoston kanslia, Helsinki.

3 Luonnonvarakeskus: Suomalaisessa ruokavaliossa tuontituotteiden ja lihan määrällä suurimmat vaikutukset globaaliin lajikatsoon. 11.9.2023

<https://www.luke.fi/fi/uutiset/suomalaisessa-ruokavaliossa-tuontituotteiden-ja-lihan-maaralla-suurimmat-vaikutukset-globaaliin-lajikatsoon>

4 Suomen Ympäristökeskus: Uusi laskuri näyttää kulutuksen aiheuttaman ravinnekuormituksen Itämereen. 3.2.2017

5 Helsingin Sanomat: Tutkimus: Suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisinkertaisesti liikaa punaista lihaa. 20.10.2021

Valtuustoaloite 23.9.2024

Karoliina Partanen (kok.)

Marko Kilpi (kok.)

Valtuustoaloite Kuopion valtuustolle: Kuopiolle laadittava matkailustrategia

Kuopion kaupungilla ei ole matkailustrategiaa, joka ohjaisi koordinoitusti Kuopion seudun matkailun kehittämistä. Matkailun edistäminen alueella on varsin pirstaloitunutta ja passiivista. Kuopion tulee alueen keskuskaupunkina yhdessä muiden toimijoiden kanssa, katsomatta maakuntarajoja, ryhtyä aktiivisiin toimiin Itäisen Suomen matkailun edistämiseksi. Työn koordinoimiseksi Kuopion tulee luoda matkailustrategia, joka tarjoaisi suuntaviivat, raamit ja vision matkailun kehittämiseksi sekä ohjaisi julkista rahoitusta. Valtio on juuri ohjannut 3 miljoonaa euroa Itä-Suomen matkailun edistämiseksi. Ilman toimintaa ohjaavaa strategiaa matkailun edistäminen jää helposti puheen tasolle. On viimein aika asettaa matkailun edistäminen sille tärkeydelle, jonka se ansaitsee.

Konkreettisimmin matkailu vaikuttaa niihin ihmisiin ja yhteisöihin, jotka saavat elantonsa siitä. Matkailu luo mahdollisuuksia työllistymiseen ja asumiseen kotiseudulla erityisesti alueilla, joilla muita elinkeinoja on niukasti. Välillisesti matkailu luo kysyntää ja tarjontaa yksityisille ja julkisille palveluille. Pääsääntöisesti matkailun kasvun vaikutukset ovat positiivisia. Matkailun taloudelliset vaikutukset ovat kiistattomat. Vuonna 2022 ennakkotietojen mukaan matkailukysyntää on ollut Pohjois-Savon alueella 481 miljoonaa euron edestä, josta ulkomaisen matkailun osuus on 26 miljoonaa euroa. Kun lukuja verrataan Lappiin, on Lapin kokonaiskysyntä 1,137 miljardia euroa, josta ulkomaisen matkailun osuus on lähes puolet, eli 554 miljoonaa euroa. Myös yöpymisten määrässä maakuntien välillä on suuri ero. Lapissa oli vuonna 2023 n. 3,3 miljoonaa yöpymistä matkailuliikkeissä, kun sama luku Pohjois-Savossa on 829 629 yöpymistä.

Itäinen-Suomi muodostaa hyvin kiinnostavan ja monipuolisen matkailualueen, joka ei kalpene Lapin rinnalla. Voimme tarjota matkailijoille laadukkaita laskettelupalveluita mm. Tahkolla, Kolilla ja Vuokatissa, Saimaan seudun järvet ovat vailla vertaansa ja erämaista metsää on silmän kantamattomiin. Lämpötilojen noustessa, moni etsii Keski-Euroopalle vaihtoehtoista matkailukohdetta juuri täältä pohjolasta, jossa ei ole tungosta ja lämpötilat maltillisia. Ilmaston lämpenemisen vuoksi, useissa Keski-Euroopan laskettelukohteissa toiminta on jo merkittävästi vaarantunut ja tulevaisuudessa tilanne tulee olemaan entistäkin heikompi. Monelle matkailijalle kunnollinen talvi ja laskettelukeskusten hyvä lumitilanne, erämainen luonto ja tuhannet järvet hyvine matkailupalveluineen on uniikkia, jonka kokemiseksi Suomeen halutaan matkustaa. Meillä on Itä-Suomessa ja Kuopion seudulla paljon käyttämätöntä potentiaalia, mikä tulisi hyödyntää paljon nykyistä paremmin ja tehokkaammin.

Matkailustrategiassa tulee huomioida kulttuuri-, taide- ja urheilutapahtumat Kuopion veto- ja pitovoima tekijöinä. Lisäksi tulisi huomioida myös ulkomaisten ja kotimaisten audiovisuaalisten tuotantojen saaminen Kuopion ja Pohjois-Savon alueelle. Tämä on esimerkiksi huomioitu Lapin matkailustrategiassa ja heillä on siitä jo hyviä näyttöjä ja kokemuksia. Kuopion ja Pohjois-Savon liiton tulee markkinoida seutukuntaa kuvauskohteena, jotta saisimme kansainvälisiä sekä kotimaisia tuotantoja Pohjois-Savoon.

Strategian tulee myös huomioida matkailualue laajempänä, kuin Kuopio tai Pohjois-Savo. Ulkomailta tuleville matkailijoille on houkuttelevampaa, että palvelutarjonta on monipuolista ja joustavaa. Emme pysty Kuopion seudulla tarjoamaan kaikkea, joten markkinoinnissa tulee tehdä yhteistyötä koko Itä-Suomen toimijoiden kanssa, jotta alueen matkailu pystyy aidosti kehittymään houkuttelevaksi ja monipuoliseksi toimialaksi.

Esitämme, että Kuopion kaupunki aloittaa Kuopion seudun matkailustrategian valmistelun alueen matkailun edistämiseksi ja kehittämiseksi. Strategiassa tulee huomioida koko Itä-Suomen matkailupotentiaali kunta- ja maakuntarajoihin katsomatta. Matkailustrategiassa on oltava monipuolisia ja myös uusia keinoja matkailun edistämiseksi, kuten esimerkiksi kotimaisten ja ulkomaalaisten AV-tuotantojen houkuttelemisen alueelle, mutta unohtamatta perinteisten matkailumuotojen kehittämistä.

Valtuustoaloite 23.9.2024
Tuula Savolainen
Vesa Linnanmäki

Kuopion keskustan valtuustoryhmä

Valtuustoaloite perhepäivähoidon vetovoimaisuuden ja harvaan asutun maaseudun hoitopaikkavaihtoehtojen lisäämiseksi Kuopiossa

Viime vuosina Suomessa on koettu historiallisen alhainen syntyvyys, mikä näkyy erityisesti maaseutualueilla. Alhainen syntyvyys yhdistettynä Kuopion kaupungin taloudellisiin haasteisiin on johtamassa siihen, että päiväkotitoimintaa joudutaan keskittämään ja maaseutualueilla asuvien lapsiperheiden matka lähimpään päiväkotiin kasvaa merkittävästi. Tämä heikentää varhaiskasvatuspalveluiden saavutettavuutta maaseudulla ja asettaa perheet eriarvoiseen asemaan.

Perhepäivähoitajista on yhä paheneva pula valtakunnallisesti. Kuopiossakin on haettu viime vuosina perhepäivähoitajia töihin heikoilla tuloksilla. Perhepäivähoitajaksi hakeutuvilla tulee olla asianmukainen koulutus, työhön sopivat henkilökohtaiset ominaisuudet ja heidän kotinsa tulee täyttää asetetut kriteerit. Perhepäivähoitajan työ on monin tavoin palkitsevaa ja arvostettua, mutta myös raskasta, ajoittain yksinäistä eikä tulotaso ole korkea työn vaativuuteen nähden.

Perhepäivähoito mahdollistaa lapselle päivähoidon pienessä lapsiryhmässä, kodinomaisessa ympäristössä varhaiskasvatuksen ammattilaisen tuottamana. Perhepäivähoito on myös taloudellinen hoitomuoto, koska erillisiä tilakustannuksia ei synny. Perheiden kannalta etuna on lisäksi useissa tapauksissa lyhyet päivähoitomatkat.

Parantamalla varhaiskasvatuspalveluiden saatavuutta harvaan asutuilla alueilla, Kuopio voi houkuttaa uusia asukkaita ja tukea nykyisten asukkaiden pysyvyyttä. Kunnallisen ja yksityisen perhepäivähoidon tukeminen voi luoda uusia työpaikkoja paikallisille asukkaille. Kaupunkialueella ja taajamissa perhepäivähoitopaikkojen lisääntyminen mahdollistaisi yhä useammalle lapselle päivähoidon pienessä lapsiryhmässä, kodinomaisessa ympäristössä varhaiskasvatuksen ammattilaisen tuottamana.

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme selvitettäväksi neljää perhepäivähoitajan työhön tehtävää toimenpidettä;

- 1. Rekrytointibonus 1000 euroa uudelle perhepäivähoitajalle, joka on pätevä perhepäivähoitajan tehtävään ja on valmis sitoutumaan työskentelyyn Kuopion kaupungin palveluksessa**
 - Rekrytointibonus voisi olla sidottu koeaikaan eli maksettaisiin koeajan päättymisen jälkeen ja olisi käytössä koko Kuopion alueella.
- 2. Kulukorvaus turvallisuuden parantamiseen ja välttämättömiin hankintoihin**
 - Otetaan käyttöön kulukorvaus työntekijän kotiin turvallisuussäännöistä johtuvien muutostöiden kulujen kattamiseen sekä tehtävän kannalta välttämättömien kalusteiden ja tarvikkeiden hankkimiseen lasten käyttöön. Kulukorvaus olisi käytössä koko Kuopion alueella.
- 3. Syrjäseutulisä maaseutualueilla työskenteleville perhepäivähoitajille**

- Maaseututaajamissa tai -alueilla työskentelevien perhepäivähoitajien työajat ovat usein pidemmät johtuen hoitolasten vanhempien pidemmistä työpäivistä (matkat lisäävät työpäivän pituutta jopa 1-2 tuntia/päivä). Mahdollisuudet tavata kollegaa/esihenkilöä kasvokkain ja keskustella työhön liittyvistä haasteista ovat kaupunkialueita vähäisemmät. Lisäksi ruokatarvikkeiden hakemiseen kaupasta joutuu käyttämään enemmän aikaa ja syntyy enemmän kustannuksia pidempien matkojen vuoksi.

4. Kuopio-lisä osaksi yksityisen hoidon tukea varhaiskasvatuspalveluiden järjestämiseksi harvaan asutulla maaseutualueella

- Luodaan taloudellinen kannustin yksityiseen perhepäivähoitoon harvaan asutulla maaseutualueella täydentämällä Kelan yksityisen hoidon tukea Kuopio-lisällä. Harkinnanvaraisena myönnettävän Kuopio-lisän suuruus tulee määrittää niin, että se on taloudellisesti houkuttelevampi verrattuna palveluseteliin.